

Entreprenörskap
i skolan

ENTREPRENÖRSKAP I SKOLAN

*“Entreprenör
-en som gör!”*

SKOLA OCH ENTREPRENÖRSKAP

BAKGRUND

På uppdrag av regeringen har Nutek drivit ett Nationellt Entreprenörskapsprogram för företagsamhet och handlingskraft, med fokus på att främja entreprenörskap inom skolan. Satsningen har innehållit 96 projekt runt om i Sverige, varav Skånes entreprenörskapsprogram är ett.

Entreprenörskap i skolan är en delaktivitet inom Skånes entreprenörskapsprogram och bedrivs som ett samverkansprojekt mellan Region Skåne och Kommunförbundet Skåne. Projektet arbetar för att främja ett entreprenöriellt arbetssätt i Skånes grund- och gymnasieskolor.

Entreprenörskap, eller initiativförmåga och företaganda, är en av de åtta nyckelkompetenser som EU har identifierat som nödvändig för varje medborgare att utrustas med. Projektet arbetar i linje med detta och har funnit behov av att eleverna ges:

- Information om entreprenörskap
- Träning för entreprenörskap (kreativitet)
- Träning i entreprenörskap (företagande)

VISION

Projektet arbetar efter visionen: "I skolan lär vi för livet! Ett entreprenöriellt förhållningssätt genomsyrar allt arbete i Skånes grund- och gymnasieskolor. Samarbete mellan skola och näringsliv är ett naturligt inslag i skolarbetet."

DEFINITION

För projektet innebär ett ökat entreprenöriellt lärande fokus på såväl det yttre som det inre entreprenörskapet. Projektet stödjer Nuteks definition av entreprenörskap:

"Entreprenörskap är en dynamisk och social process, där individer, enskilt eller i samarbete, identifierar möjligheter och gör något med dem för att omforma idéer till praktiska och målinriktade aktiviteter i sociala, kulturella eller ekonomiska sammanhang."

SYFTE

Det övergripande syftet är att satsningen på *Entreprenörskap i skolan* på lång sikt ska bidra till ökad sysselsättning och förbättrad konkurrenskraft i regionen, genom att främja och stärka utvecklingen av olika entreprenörskapsinsatser i de skånska kommunerna. Detta sker genom att projektet ger möjlighet till resurs- och kompetensstöd för de som är intresserade av att arbeta med entreprenörskap i grund- och gymnasieskolan.

MÅL OCH MÅLGRUPP

Projektets huvudmål är att stödja och förstärka såväl kommunala som mellan-kommunala insatser för entreprenörskap i grund- och gymnasieskola, genom att förmedla resurs- och kompetensstöd till kommuner och skolor i Skåne.

Projektet arbetar för att:

- Fler lärare, skolledare samt studie- och yrkesvägledare, både ska kunna och vilja arbeta med entreprenörskap inom alla årskurser.

- Fler kommuner ska ha definierat arbetssätt för hur man kan arbeta med entreprenörskap i skolorna.

- Fler skolor ska ha konkreta arbetssätt för hur de ska arbeta med entreprenörskap.

- Fler skolor ska ha ett utvecklat samarbete med näringslivet och omvärlden.

Projektet vänder sig till vuxna och målgruppen är skolledare, näringslivsutvecklare, lärare, studie- och yrkesvägledare samt andra eldsjälar i de kommuner som önskar arbeta med entreprenörskapsinsatser i skolan.

"DET ÄR VIKTIGT ATT SKOLAN ÄR I TAKT MED SAMHÄLLET OCH INTE UTBILDAR ELEVERNA FÖR EN GÅNGEN TID."

SVARANDE KARTLÄGGNINGSENKÄT

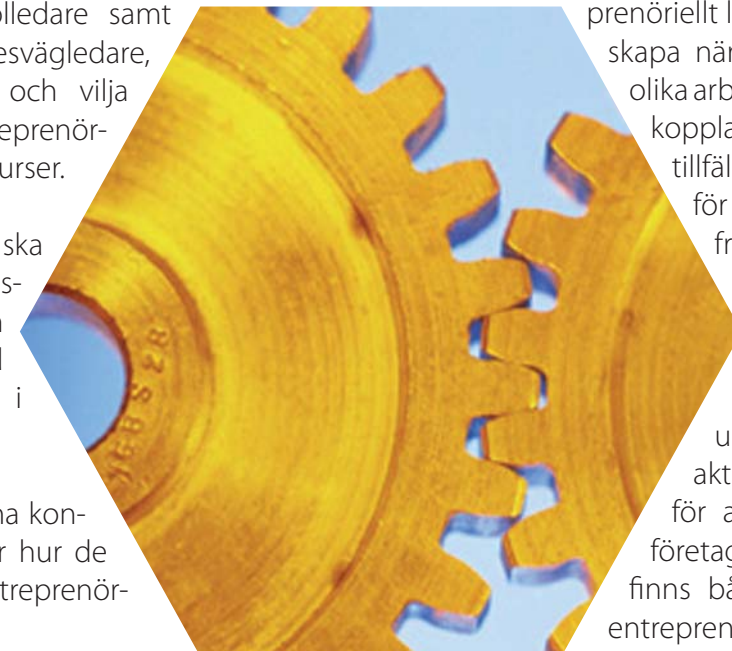
GENOMFÖRANDE

Projektet *Entreprenörskap i skolan* bidrar till att hitta bra verktyg, modeller och en fungerande pedagogik, som stödjer entreprenöriellt lärande i skolorna. Att skapa närmare möten mellan olika arbetsplatser och skolan, kopplat till framtida arbetstillfällen och en öppenhet för vad arbetslivet efterfrågar, är en annan metod som används.

Skolan ska förbereda barn och ungdomar för ett aktivt arbetsliv - både för anställning och eget företagande. I skolan finns både innovatörer och entreprenörer, vilket ger många möjligheter att skapa naturliga nätverk och mötesplatser under skoltiden.

FRAMTID

Projektet har pågått under perioden 2006-2007, med förlängning våren 2008. Efter två lyckade år undersöker vi nu förutsättningarna för att driva projektet vidare.

AKTIVITETER OCH WORKSHOPS

"JAG HAR FÅTT EN BREDARE SYN
PÅ ENTREPRENÖRSKAP"
DELTAGARE INSPIRATIONS DAG 23
OKTOBER 2007

Som ett resultat av processutbildningen har nu ett antal skånska kommuner skapat handlingsplaner för entreprenörskap i skolan.

På Malmö högskola har också två seminarier riktade till vägledare arrangerats: "Vägledaren i en entreprenöriell skola" och "Skola – arbetsliv och lärandet som entreprenöriell process".

Med övergripande tema *Näringsliv + Skola = Sant*, har ett antal träffar arrangerats tillsammans med bland andra företagarföreningen Tankens Trädgård, Sydskånska Gymnasieförbundet och nordvästra Skånes satsning FORZA Entreprenörskap.

Projektet *Entreprenörskap i skolan* har också deltagit i ett flertal arrangemang på såväl regional som nationell nivå. På Tvärsnitt som arrangerades hösten 2007 var *Entreprenörskap i skolan* utställare under den så kallade Kunskapsjakten.

MODELL OCH METODSTAFETT

En av projektets huvuduppgifter är att kartlägga fungerande verktyg och pedagogiska modeller för arbete med entreprenörskap i skolan.

Detta har inom projektet gjorts på bred front genom att undersöka bland annat befintliga nätverk, samverkansaktiviteter, modeller, arbetsätt och läromedel.

Det finns flera olika modeller och metoder som helt eller delvis stimulerar vad som kan kallas det yttre och inre entreprenörskapet. Det yttre entreprenörskapet kännetecknas av verktyg för att skapa nya företagare och för att samverka med näringslivet.

Modeller för det inre entreprenörskapet kännetecknas genom att de främjar kreativitet, idéutveckling och stimulerar till nya vägar och arbetssätt.

Under hösten 2007 har *Entreprenörskap i skolan* anordnat kompetensutveckling i form av en Modell- och Metodstafett, där olika modeller och metoder för entreprenöriellt lärande fått möjlighet att presentera sig. Under åtta eftermiddagar fick intresserade veta mer om bland annat Gränslösa klassrum, Skellefte-Tekniken, 8:or startar företag och FORZA Entreprenörskap.

PROCESSUTBILDNING

Projektet *Entreprenörskap i skolan* erbjöd i samarbete med STARTcentrum en processutbildning, som gav intresserade kommuner och skolor ett bra verktyg för det fortsatta arbetet med att implementera entreprenöriellt lärande i skolan. Utbildningen bestod av sex moduler och genomfördes under 2007.

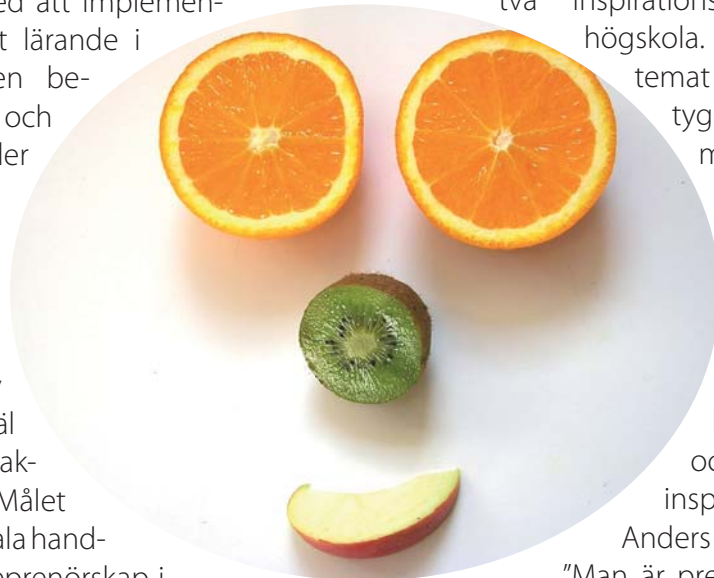
Genom moduluppbyggnad med tid för reflektion och eget arbete, gav utbildningen såväl teoretisk bas som praktisk handledning. Målet var att ta fram lokala handlingsplaner för entreprenörskap i skolan.

Utbildningen genomfördes i syfte att få långsiktighet och kontinuitet i entreprenöriellt lärande inom de skånska skolorna. Deltagarna i processutbildningen har blivit certifierade entreprenörskapshandsledare enligt metodik och upplägg av Centre for Entrepreneurship Education & Development (www.ceed.info).

INSPIRATIONS DAGAR

Tillsammans med ett flertal olika aktörer har *Entreprenörskap i skolan* medverkat i och arrangerat olika inspirationsdagar på temat entreprenörskap. Bland dessa kan nämnas två inspirationsdagar på Malmö högskola. Den första med temat "Skaffa dig verktygen och idéerna" med föreläsningar av Helena Sagar och Christer Westlund. Den andra var på temat "En förmiddag om entreprenörskap och ledarskap för alla" och innehöll ett inspirerande föredrag av Anders Wiman med rubrik "Man är precis så bra som man vågar tro om sig själv".

De olika arrangemangen har varit mycket uppskattade. Så här beskriver en deltagare Anders Wimans föredrag: "En fantastisk man och föreläsare som slog huvudet på spiken direkt. Sa allt det som alla behöver höra om självförtroende och hur vackert livet kan vara. Den bästa föreläsning jag någonsin varit på!"

METODER OCH MODELLER

Vi vill gärna ge några exempel på hur man kan arbeta entreprenöriellt i skolan och presentera följande modeller och metoder lite närmare:

SKELLEFTE-TEKNIKEN

Skellefte-Tekniken är ett arbetssätt som gynnar företagsamhet, socialt samspel och arbetsro. Lärare erbjuds fortbildning inom NO och Teknik samt får ett anpassat arbetsmaterial som sysselsätter 30 elever, en lek-tion per vecka. Skellefte-Tekniken vänder sig till årskurs 1-6.
www.bja-asplund.se

IDEA FUTURA

Idea Futura handlar om skaparglädje, kreativitet, och ta-sig-för-samhet i grundskolan. Med kreativitet och skaparglädje vill Idea Futura locka fram innovatören i grundskoleeleven. Eleverna tränas i att tro på och förmedla egna idéer. Konceptet är indelat i två åldersgrupper Junior (årskurs f-5) och Senior (årskurs 6-9).
www.ideafutura.se

UNG FÖRETAGSAMHET

Ung Företagsamhet är ett utbildningskoncept för gymnasieelever som vill prova på att driva eget företag. Under ett läsår får eleverna uppleva ett företags hela livscykel genom att starta, driva och avveckla ett UF-företag. Det är eleverna själva som tar fram affärsidén, genomför marknadsundersökningar och skaffar startkapital genom försäljning av riskkapitalsedlar.

www.ungforetagsamhet.se

FINN UPP

Finn upp handlar om problemlösning, kreativitet och upptäckande för årskurs 6-9. Målet är att deltagarna ska få ett "tänk" kring upptäckande, kunna identifiera problem och hitta lösningar på dessa. Finn upp tillhandahåller lektionsmaterial och arrangerar en upptäckartävling, var tredje år, som alla elever i årskurs 6-9 kan delta i.

www.finnupp.se

FORZA ENTREPRENÖRSKAP

Forza engagerar ungdomar och personer från skola och näringsliv i en mängd initiativ som alla syftar till att stimulera unga människors drivkraft och kreativitet.

www.forzaskane.se

SNILLEBLIXTARNA

Snilleblixterna vänder sig i första hand till de yngre barnen i skolår 1-3. Målet är att stimulera barns kreativitet, initiativförmåga och självtillit, genom att de självständigt får lösa vardagsproblem. Snilleblixterna erbjuder lärarhandledningsmaterial och genomför varje år en nationell mässa.

www.snilleblixtnu

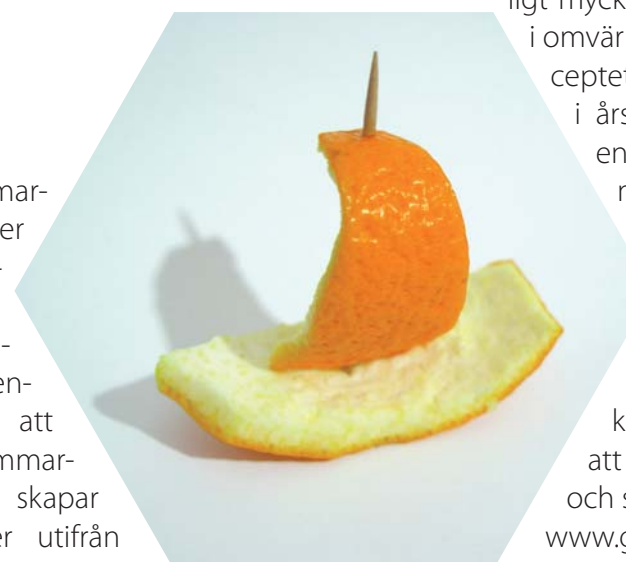
SOMMARLOVS-ENTREPRENÖR

Programmet Sommarlovsentreprenör ger ungdomar en spännande möjlighet att utveckla sin företagsamhet och sitt entreprenörskap genom att skapa sin egen sommarfirma. Ungdomarna skapar affärer och inkomster utifrån egna behov, idéer och drömmar. Sommarlovsentreprenör är ett väl beprövat koncept som bygger på erfarenheterna från hundratals ungdomars verksamheter.
www.sommarlovsentreprenor.se

"DET KÄNNES SOM OM KURSEN GER EN KICKAR ATT UTVECKLAS OCH FÖRSTÅ VAD EGENTLIGEN ENTREPRENÖRSKAP INNEBÄR" DELTAGARE PROCESSUTBILDNINGEN

GRÄNSLÖSA KLASSRUM

Gränslösa klassrum har öppnat dörren mellan skolan och samhället eftersom det finns så otroligt mycket kunskap att ta vara på i omvärlden! Grundtanken i konceptet är att erbjuda ungdomar i årskurs 7-9 och gymnasiet en samarbetsmodell, där moment i ämnesundervisningen förläggs till "verkligheten i arbetslivet". Syftet är att öka elevernas intresse och förståelse samt konkretisera skolämnen för att ge en känsla av mening och sammanhang.
www.granslosa.nu

8:OR STARTAR FÖRETAG

C4 Idéforum i Kristianstad erbjuder ett koncept i praktiskt entreprenörskap för årskurs 8 och 9. Eleverna får under två dagar möjlighet att på ett kreativt sätt prova på att starta upp ett eget företag.

www.c4ideforum.se

INFORMATION OCH NÄTVERK

“INTRESSANT OCH LÄRORIKT ATT
HÖRA HUR ANDRA JOBBAR MED
ENTREPRENÖRSKAP”
DELTAGARE NÄTVERKSTRÄFF

ENTRIS.SE

Genom den välbesökta hemsidan www.entris.se har projektet en virtuell mötesplats där alla med intresse av entreprenöriella satsningar i skolan kan finna intressant material.

På hemsidan presenteras aktuellt kalendarium för entreprenöriella aktiviteter såväl i Skåne som nationellt.

På www.entris.se finns länkar till olika verktyg för entreprenöriellt lärande, en länksamling till metoder och modeller, regionala mötesplatser samt läromedel och spel. För den som vill veta mer och få fördjupad kunskap om entreprenörskap i skolan finns länkar till myndigheter, lagar och förordningar, intressanta föreläsare och litteratur.

I nyhetslistan presenteras både interna och externa nyheter inom området såsom artiklar från tidningar, nyhetsbrev, läromedel, utbildningar och evenemang.

NYHETSBRV

Under projektets gång har flera nyhetsbrev publicerats. Vanligtvis utkommer ett nyhetsbrev per månad. Dessa distribueras via e-post men har också delats ut vid ett flertal olika arrangemang som *Entreprenörskap i skolan* deltagit i eller arrangerat.

I nyhetsbrev kan man läsa om aktuella satsningar, nya läromedel och böcker, utbildningar och inspirationsträffar.

I varje nyhetsbrev presenteras också ett antal aktuella händelser, dels i ett kalendarium men också som artiklar i löptexten.

NÄTVERK

För att få en bra överblick och ett helhetstänkande i arbetet med att ta fram verktyg och modeller för entreprenörskap i skolan, som ska inspirera, engagera och förmedlas, krävs samarbete och en övergripande samverkande organisation. Projektet har därför initierat och startat två olika nätverk; Entreprenörskap i grund- respektive gymnasieskolan. Nätverken slogs sedan samman till ett nätverk för Entreprenörskap i skolan.

Det är viktigt att skapa mötesplatser och syftet med nätverket är att skapa:

- En fysisk mötesplats för alla som är intresserade av entreprenörskap i skolan.
- En sambandscentral för pågående entreprenörskapsarbete inom skolan
- Kontinuitet och samverkan kring entreprenörskap i grund- och gymnasieskolan.
- Bra och fungerande informationskanaler.
- Forum för kunskapspridning och erfarenhetsutbyte kring entreprenörskapsarbete i skolan även efter projektperiodens slut.

NÄTVERKSTRÄFFAR

Deltagarna i nätverket jobbar med, eller är intresserade av, entreprenörskapsaktiviteter i skolan. Gemensamt är att man gärna vill ta del av andras erfarenheter, samt sprida egna erfarenheter till andra intresserade.

Under nätverksträffarna har flera olika metoder och arbetssätt för entreprenörskap i skolan presenterats av olika aktörer.

Eftersom ett syfte både med projektet *Entreprenörskap i skolan* och med nätverksträffarna är att utbyta kunskap och delge varandra olika erfarenheter, har minnesanteckningar förts vid alla nätverksmöten. Dessa görs tillgängliga via projektets hemsida, så att övriga intressenter också kan ta del av dem.

KONTAKT

Vill du ha mer information om *Entreprenörskap i skolan* eller anmäla dig till vårt nyhetsbrev, kontakta:

Eva Ekmark
Projektledare
Kommunförbundet Skåne
0709-71 99 31
eva.ekmark@kfsk.se

Mats Persson
Projektledare
Kommunförbundet Skåne
0709-40 59 70
mats.persson@projektutveckling.se

Entreprenörskap i skolan är en delaktivitet i Skånes entreprenörskapsprogram och bedrivs som ett samverkansprojekt mellan Region Skåne och Kommunförbundet Skåne.

